

5. Jakým jazykem se dnes hovoří v Soluni?

.....

6. Napiš své jméno a jméno svého spolusedícího hlaholicí (jde o závěsné písmo – visí z řádků dolů).

⋈ Ɔ ʋ ʄ ǫ ǿ Δ Ʒ Ɔ ʒ ʒ
A B C Č D DZ Ě E F G CH

tvé jméno:
.....

ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ
I I, J Ju K L M N E O P R

jméno spolusedícího:
.....

ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ ʒ
S Š Št T U V Y Y,V Z Ž

7. Proč se Konstantinovi říká též Cyril?

.....

KOSMAS: KRONIKA ČESKÁ

POČÍNÁ SE PRVNÍ KNIHA KRONIKY ČESKÉ

již složil Kosmas, děkan pražského kostela

I.
Po vylití potopy a po změnění lidí, kteří se zlým úmyslem stavěli věž, pokolení lidské, skládající se tehdy asi z dvaasedmdesáti mužů, bylo za takovou nedovolenou a nerozvážnou opovážlivost rozptýleno božskou mstou v tolik různých jazykových rodů, kolik bylo hlav mužských. A jak víme z dějepisného podání, každý z nich se toulal a prchal, a jsouce daleko široko rozptýleni, bloudili po rozličných krajinách světa, a ač jich den ode dne ubývalo na těle, přibývalo jich mnohonásobně z pokolení do pokolení. A tak se lidstvo na Boží, vše řídící pokyn rozšířilo po okrsku zemském tolik, že po mnoha stoletích konečně přišlo i do těchto končin Germanie. Celá totiž ona země, ležící pod severní točnou až k řece Tanais a na západ, ač se v ní jednotlivé krajiny nazývají vlastními jmény, přece úhrnným názvem sluje Germanie. O tom jsme se zmínili proto, abychom lépe mohli provést úkol, jež jsme si vytkli. Zatím však, než přijdeme k počátku vypravování dějin, pokusíme se stručně vylíčit polohu naší země české, a odkud dostala jméno.

II.
Podle učení geometrů se dělí povrch zemský na dvě polovice, z nichž jednu zaujímá pod svým jménem Asie, druhou Evropa s Afrikou. V Evropě leží Germanie a v jejích končinách směrem k severní straně daleko široko se rozkládá kraj, kolem dokola obklíčený horami, jež se podivuhodným způsobem táhnou po obvodu celé země, že se na pohled zdá, jako by jedno souvislé pohoří celou tu zemi obklopovalo a chránilo. Povrch této země tenkrát zaujímaly širé lesní pustiny bez lidského obyvatele, zněly však hlasně bzukotem rojů včel a zpěvem rozličného ptactva. Zvěře bylo ve hvozdech bez počtu jako písku v moři nebo jako hvězd na nebi a nikým neplašena tékala cestou necestou; houfům dobytka sotva stačila země. Se stády soumarů sotva se mohlo měřiti i množství kobytek, co jich v létě po polích skáče. Vody tam byly čistounké a k lidskému užívání zdravé, rovněž i ryby chutné a výživné. Je to divná věc a lze z ní uvážiti, jak vysoko se vypíná tato země: nevtéká do ní žádná cizí řeka, nýbrž všechny toky malé i velké, pojaty arci do větší řeky, jež slove Labe, tekou až do Severního moře. A poněvadž tato země za těch časů ležela nedotčená rádem a do té doby ještě do ní nevešel člověk, který by se jí dotekl, uznávám za vhodnější o její úrodnosti či neúrodnosti pomlčeti, než říci něco nezaručeného. Když do těch pustin vstoupil člověk, ať to byl kdokoli – neznámo s kolika lidmi – hledaje příhodných míst k lidským příbytkům, přehlédl bystrým zrakem hory a doly, pláně a stráně, a tuším kolem hory Řípu mezi dvěma řekami, Ohří a Vltavou, prvá zařídil sídla, prvá založil obydli a radostně na zemi postavil bůžky, jež s sebou na ramenou

přinesl. Tehdy starosta, jehož ostatní jako pána provázeli, mezi jiným takto promluvil k své družině: „Druhové, kteří jste nejednou snášeli se mnou těžké trudy cesty po neschůdných lesích, zastavte se a obětujte oběť příjemnou svým bůžkům, jejichž zázračnou pomocí jste konečně přišli do této vlasti, kdysi osudem vám předurčené. To jest ona, to jest ona země, kterou jsem vám – jak se pamatuji – častokrát sliboval, země nikomu nepoddaná, zvěře a pactva plná, sladkým medem a mlékem vlhnuocí, a jak sami pozorujete, podnebím k obývání příjemná. Vody jsou všude hojné a nad obyčej rybnaté. Zde se vám nebude ničeho nedostávat, protože nikdo vám nebude škoditi. Ale když takový, tak krásný a tak veliký kraj jest ve vašich rukou, rozvažte, jaké by bylo vhodné jméno pro tu zemi.“ Ti hned, jako z božského vnuknutí, zvolali: „Poněvadž ty, otče, sloveš Čech, kde najdeme lepší nebo vhodnější jméno, než aby i země slula Čechy?“

1. Kterou událostí začíná Kosmova kronika?

2. Kolika jazyky po události z úlohy číslo 1 začalo lidstvo mluvit?

3. V textu se hovoří o věži. Jak se jí říká?

- a) babylonská b) assyrská c) egyptská

4. Vysvětli tvrzení, že věž lidé stavěli se „zlým úmyslem“.

.....

5. Doplň text.

Lidstvo v Kosmově době znalo světadílů. Nazývali je
 My dnes víme, že světadílů je Přibyla nám k nim a neobydlená
 Naše země ležela v oblasti nazývané

6. Proč se praotec Čech usídlil právě tady? Z textu vypiš důvody.

.....

7. Je naše země dobře strategicky umístěná? Vysvětli.

ANO – NE

8. Co Kosmu na naší zemi udivilo?

9. Co znamenají následující slova?

slove – bůžci –
 hvozď – trudy –

10. V textu se píše: „O tom jsme se zmínili proto, abychom lépe mohli provést úkol, jež jsme si vytkli.“ Jaký stylistický prostředek je ve větě použit?

- a) paralelismus b) majestátní plurál c) autorský plurál d) přenesený význam

11. Čím je podle tebe uvedený text specifický oproti dnešním historickým vědeckým publikacím?

.....